Реклама

Володарі грошей. Кому належать крупні банки України і де найбільше вкладів

07:00 12.08.2026 Ср

14 хв

Які банки продовжують працювати в Росії?

ДМИТРО СИДОРОВ

Фото: окрім держави, значною часткою банківського ринку володіють іноземні банківські групи та відомі українські власники (колаж РБК-Україна)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Банківська система України має активів на 4 трлн гривень, вони розподілені між державною, приватними іноземними та українськими власниками.

Кому належать українські банки, в яких із них найбільше коштів тримає населення та чому навіть у війну кількість бажаючих почати банківський бізнес зростає – у матеріалі РБК-Україна.

Головне:

- **Найбільший власник банків – держава**. Уряд є акціонером 5 банків, держава володіє 51% активів банківської системи на 2 трлн гривень.
- **Найбільше коштів населення тримає у ПриватБанку та Ощадбанку.** В цих банках свої гроші тримають 24 та 12 мільйонів людей відповідно.
- **Іноземні банки володіють чвертю активів банківської системи.** Найбільше активів мають австрійський Райффайзен Банк, французький Укрсиббанк та угорський ОТП Банк.
- **Найбільшими українськими приватними власниками банків є Сергій Тігіпко та Рінат Ахметов.** Також значними гравцями на ринку є Олег Гороховський, Григорій та Ігор Суркіси.
- **Держава готується продати Укргазбанк та Сенс Банк.** В нинішніх умовах, ймовірно, ці банки будуть продані зі знижкою.

Значна присутність держави

Всіх власників банків в Україні можна поділити на три групи: держава, іноземні банківські групи та українські приватні власники.

Державні банки займають найбільшу частку на ринку, вони акумулюють 51% або **2 з 4 трлн грн активів банківської системи**, зазначається у статистичній звітності Національного банку. Уряд володіє 100% акцій ПриватБанку, Ощадбанку, Укрексімбанку, Сенс Банку та майже 95% акцій Укргазбанку.

Реклама
Ad

НОВИНИ

Окупанти знищили ТЦ у Запоріжжі й залишили людей без світла

Реклама
Ad

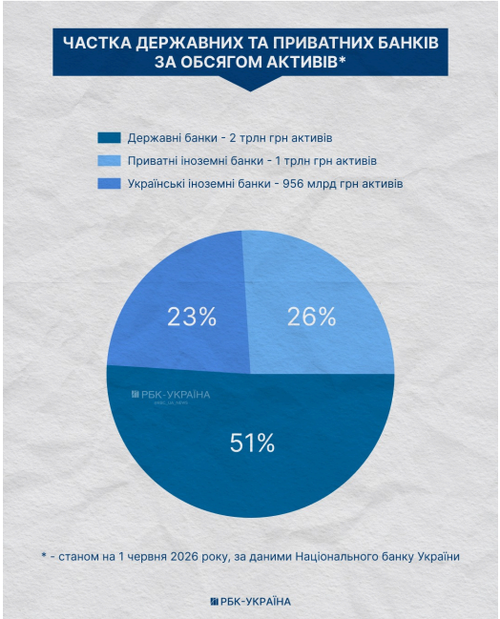

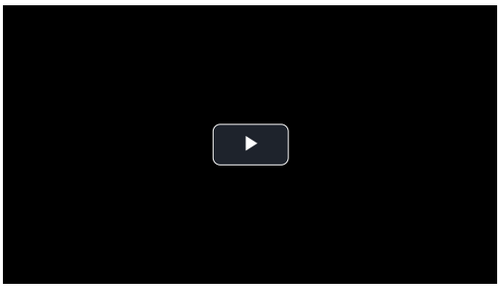

Фото: Держава володіє половиною всього банківського сектору України (інфографіка РБК-Україна)

Всі державні банки входять до десятки найбільших банківських установ, а три з них – "Приват", "Ощад" та "Укрексім" – формують першу трійку за розміром активів. Перші **два банки мають найбільші мережі відділень по всій країні** – більше тисячі кожен, що становить майже половину від загальної кількості банківських відділень в країні (4,7 тисяч).

Державні банки не займають однакову нішу на ринку, наприклад, ПриватБанк – це абсолютний лідер у розрібному сегменті, його фокус – це транзакційний бізнес, масові платежі, зарплатні проекти та кредитування малого бізнесу, коментує РБК-Україна президент Асоціації українських банків Андрій Дубас.

Укрексмібанк орієнтований на великий корпоративний бізнес, фінансування оборонної промисловості та аграрної галузі, а Укргазбанк активно кредитує "зелену" енергетику, децентралізовану генерацію та проекти з енергоефективності.

В держбанках розміщена найбільша частка гривневих депозитів населення – 1 із 1,7 трлн гривень, а два з них залишаються лідерами за кількістю вкладників – 24 мільйони людей тримають свої заощадження (мають відкриті рахунки) у ПриватБанку і 12 млн – в Ощадбанку. Також **у держбанках населення тримає 47% валютних вкладів** на загальну суму 282 млрд гривень, свідчить статистика НБУ.

Фото: Багато років підряд ПриватБанк залишається найбільшим банком за кількістю вкладів населення (інфографіка РБК-Україна)

Ощадбанк та Укрексімбанк існують ще з 1990-х років, перший став правонаступником радянських ощадних кас, а другий був створений для підтримки експорту. **Інші три банки стали державними в результаті націоналізації**. У 2009 році уряд націоналізував Укргазбанк, фінансовий стан якого погіршився на фоні світової фінансової кризи 2008 року.

У грудні 2016 року держава націоналізувала ПриватБанк, який належав Ігорю Коломойському та Геннадію Боголюбову. Причиною націоналізації став дефіцит капіталу банку у розмірі 148 млрд гривень (на 1 грудня 2016 року), який виник внаслідок того, що ексвласники залучали депозити у населення під високі відсотки та видавали кредити афілійованим структурам за низькими ставками.

Після націоналізації держава була вимушена докапіталізувати банк на загальну суму майже 150 млрд гривень.

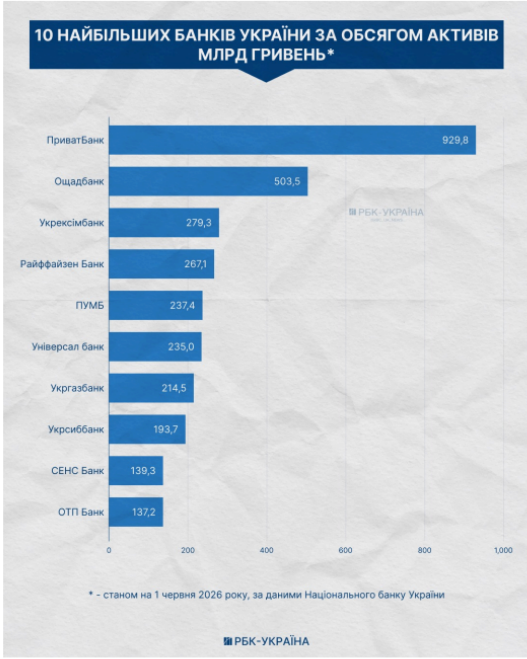

Фото: Три найбільших в Україні банки за обсягом активів – державні (інфографіка РБК-Україна)

Вже після повномасштабного вторгнення, у серпні 2023 року був націоналізований Сенс Банк (колишній Альфа-Банк), який належав підсанкційним Михайлу Фрідману, Петру Авену та Андрію Косогову. В НБУ заявили, що попередні власники мають стосунок до країни-агресора, також на них були накладені санкції ЄС, США, Британії, Швейцарії, Канаді та ін.

З 2022 року НБУ запровадив ряд змін, щоб усунути росіян та білорусів з переліку значних акціонерів банків.

"На сьогодні серед власників істотної участі українських банків (пакет акцій розміром 10% і більше – ред.) **немає громадян Російської Федерації та Білорусі**", – повідомили РБК-Україна у регуляторі.

Іноземні банківські групи

1 трлн грн активів банківської системи знаходиться у банках із власниками з таких країн як, наприклад, Австрія, Франція, Угорщина, Польща чи США. **Іноземні банківські групи вже давно присутні на українському ринку.** Наприклад, австрійська банківська група Raiffeisen Bank International володіє 68% акцій Райффайзен Банку, який є найбільшим банком з іноземними власниками.

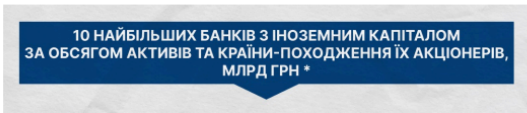

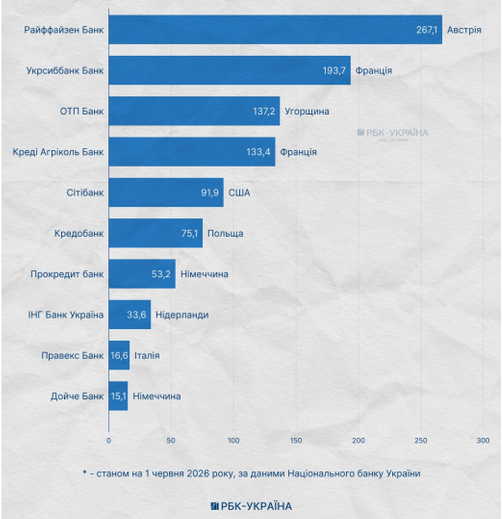

Фото: В Україну вже давно "зайшли" європейські банківські групи та американський City Bank (інфографіка РБК-Україна)

Значний пакет акцій Райффайзен Банку (30%) належить Європейському банку реконструкції та розвитку, він працює в Україні з 1990-х років, активно кредитує економіку та супроводжує ряд важливих реформ. ЄБРР разом із французським банком BNP Paribas володіють Укрсиббанком (40% та 60% акцій відповідно).

Ще одним французьким банком, який давно присутній в Україні, є Credit Agricole. Його дочірня структура Креді Агріколь Банк спеціалізується на кредитуванні агросектору, пропонуючи фермерам кредити на купівлю техніки, проведення посівної кампанії, розповідає Андрій Дубас.

У березні українська "дочка" Credit Agricole придбала банк "Львів". Це поглинання дозволило розширити діючу бізнес-модель та задіяти значну ліквідність, яку "Креді Агріколь" не може вивести за кордон через обмеження НБУ.

"**Їм треба було кудись "припаркувати" гривню**, вони обрали хороший банк і купили його", – говорить джерело видання у банківській сфері.

Значними активами володіють банки з угорським, польським та американським корінням – ОТП Банк, Кредобанк та Сітібанк відповідно. Дочірня структура Citibank взагалі немає відділень, окрім центрального офісу у Києві. Це пов'язано з тим, що банк не веде роздрібного бізнесу в Україні та обслуговує виключно великі міжнародні та українські корпорації, пояснює Дубас.

Банки з іноземним капіталом більше орієнтовані на роботі із транснаціональними компаніями, агро- та IT-секторами, **вони дуже обережно ставляться до прийняття ризиків** через жорсткі вимоги материнських структур, додає співрозмовник.

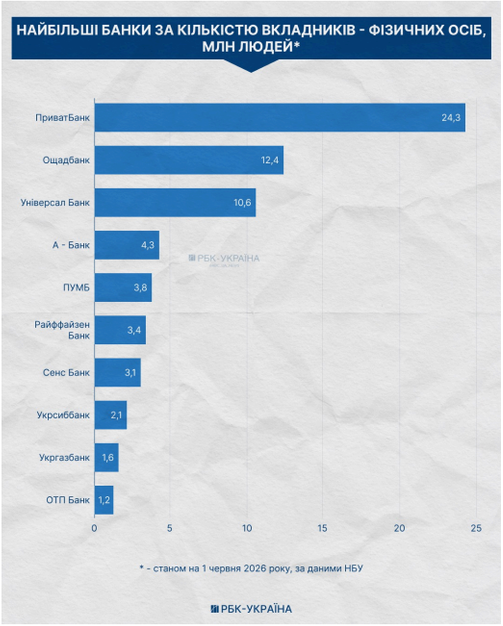

Фото: За останні роки найбільше кількість вкладників зросла в Універсал Банку за рахунок проекту Монобанку (інфографіка РБК-Україна)

У цьому році з'явилися нові іноземні гравці на українському ринку. Естонська банківська група Iute Group та польська фінтех компанія ZEN купили банки, які перебували в управлінні Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Купивши готові структури, вони суттєво скоротили час виходу на ринок у порівнянні зі створенням нових банків.

"Обидва інвестори вже зробили докапіталізацію придбаних банків. **Вони перерахували в Україну мільйони євро**", – прокоментувала РБК-Україна директор-розпорядник фонду Ольга Білай.

Банки, які продовжують бізнес в Росії

Два іноземні банки, які працюють в Україні, досі залишаються представленими на території Росії – це **угорська OTP Group та австрійский Raiffeisen Bank International**. Останній ще в 2022 році оголосив про свої наміри вийти з країни-агресора, але підкреслював складність і тривалість цього процесу.

"Група послідовно скорочує свою присутність в РФ", – повідомили РБК-Україна в прес-центрі українського Райффайзен Банку та додали, що з початку повномасштабного вторгнення і до кінця першого кварталу цього року кредитний портфель Raiffeisen Bank International в Росії зменшився на 78%, а обсяг депозитів – на 41%.

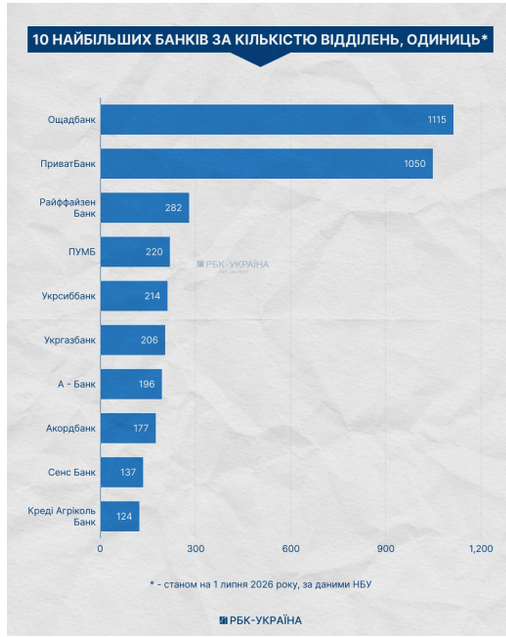

Фото: Відділення держбанків покривають всю територію країни, мережа приватних банків – помітно менша (інфографіка РБК-Україна)

OTP Group готова продати бізнес в Росії навіть за 50% від його ринкової вартості та займається пошуком покупця. Угорська група також скорочує кількість відділень, працівників та згорнула кредитування юридичних осіб в РФ, прокоментували виданню в ОТП Банку.

Всі фінансові групи, які мають присутність в Росії, **подали до НБУ плани згортання-виходу з російського ринку**, повідомили у Національному банку.

"Відповідні плани згортання наразі знаходяться на розгляді", – прокоментували РБК-Україна. Нацбанк буде давати оцінку репутації таких банків, враховуючи рівень їх присутності та фактичні темпи згортання діяльності на території країни-агресора.

Відомі українські власники банків

Найбільшими за обсягами активів банками з приватними українськими власниками є ПУМБ **Ріната Ахметова** та Універсал Банк **Сергія Тігіпко**. ПУМБ має 237 млрд гривень активів, 3,8 млн клієнтів та 220 відділень – найбільшу кількість серед банків цієї групи.

Цей банк першим запустив відкритий банкінг – послугу, яка дозволяє клієнту у мобільному додатку одного банку мати доступ до своїх рахунків в інших банках. Цей сервіс ще набирає обертів, користувач сам визначає рахунки в інших банках, до яких буде відкрито доступ.

Універсал Банк є найбільшим після державних ПриватБанк та Ощадбанку за кількістю вкладників, на сьогодні вона становить 10,6 млн осіб. В основному це користувачі банку без відділень – Монобанку. Це фінтех-компанія, яка не має власної банківської ліцензії і працює за ліцензією Універсал Банку.

Проект Монобанку створили у 2017 році колишні топменеджери ПриватБанку (після його націоналізації), – **Олег Гороховський**, Михайло Рогальський та Дмитро Дубілет.

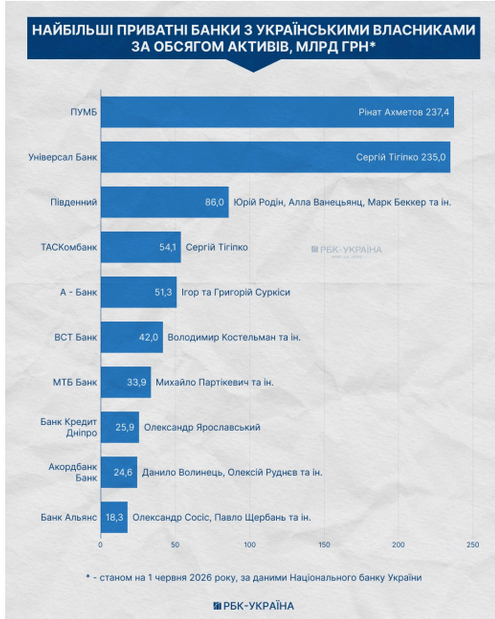

Фото: Сергій Тігіпко та Рінат Ахметов володіють найбільшими банківськими активами серед інших українських приватних власників (інфографіка РБК-Україна)

Цей проект має очевидний успіх. Статистика НБУ свідчить, що з 2019 року і до сьогодні кількість вкладників Універсал Банку зросла з 800 тисяч до 10 мільйонів осіб. Саме таке значення своїх користувачів сьогодні офіційно декларує Монобанк.

Сергію Тігіпко – давно відомий на банківському ринку України, на сьогодні йому також належать ТАСкомбанк та Ідея Банк. Разом з Універсал Банком сума банківських активів бізнесмена сягає майже 300 млрд гривень.

Тігіпко купив Ідея Банк у квітні 2025 року за 37,5 млн доларів. Він говорив, що це була дуже вигідна покупка, адже **банк був придбаний за невисоку ціну і окупився за півтора року**.

Також відомими акціонерами банків є власники ФК "Динамо Київ" **Григорій та Ігор Суркіси**, їм належить А-Банк з 4,3 млн вкладників та 196 відділеннями, **Володимир Костельман**, який володіє мережею супермаркетів "Сільпо", "Фора" та є акціонером ВСТ Банку. Група DCH **Олександра Ярославського** включає в себе Банк Кредит Дніпро.

Приватизація державних банків

Велика присутність держави у банківському секторі давно хвилює кредиторів України, зокрема Міжнародний валютний фонд та Світовий банк. Вони неодноразово наголошували на необхідності зменшення частки держави. Тому, уряд взяв на себе зобов'язання провести приватизацію двох банків – Укргазбанку та Сенс Банку.

Продаж держбанків планується здійснити не для того, щоб бюджет отримав більше грошей, а для того, **щоб зняти з держави ризики докапіталізації, якщо така буде необхідна**, говорить Андрій Дубас.

В кінці березня Міністерство фінансів оголосило конкурс з відбору радника, який має визначити стартову вартість двох згаданих банків, сприяти процесу продажу цих фінустанов.

Мінфін планує залучити одного радника для приватизації Сенс Банку і Укргазбанкуз періодом надання послуг до березня 2029 року. Очікується, що до кінця цього року буде оголошено конкурс на продаж хоча б одного з банків, повідомили РБК-Україна в Міністерстві фінансів.

Укргазбанк та Сенс Банк заробляють значно менше коштів, порівняно з ПриватБанком та Ощадбанком. Частка їх сумарного прибутку за січень-травень у групі держбанків складає менше 6%, а їх активи становлять лише 17%. Вони мають нижчий за середній для цієї групи рівень операційної ефективності та більше непрацюючих кредитів, додають в Асоціації українських банків.

"Сенс Банк наразі позиціонується як найслабший елемент групи. Він є найменш прибутковим, найбільш затратним в управлінні та має найбільш ризиковий портфель із найвищою часткою проблемної заборгованості", – коментує Андрій Дубас та додає, що останній скандал навколо тіньового впливу на призначення членів наглядової ради банку створює серйозні репутаційні ризики.

За поточних умов, ймовірно, **держава продасть ці активи з істотним дисконтом до балансового капіталу,** вважає Дубас.

В Національній асоціації банків України допускають більш позитивний сценарій.

"На мій погляд, мультиплікатор (відношення ціни продажу до капіталу банку – ред.) може становити від 0,8 до 1,2", – говорить в коментарі РБК-Україна президент асоціації Сергій Наумов.

Зацікавленість інвесторів в українських банках

Українські банки охоче купують локальні бізнесмени, а також компанії з Європи. Одним із аргументів для інвесторів є прибутковість банківського бізнесу. **У 2025 році банківський сектор отримав рекордний прибуток – 126,8 млрд гривень**, прибутковими були 52 із 59 платоспроможних банків.

"Основу доходів (понад 71%) складають процентні надходження, головним чином від операцій з облігаціями внутрішньої державної позики", – розкриває походження мільярдних прибутків президент Асоціації українських банків Андрій Дубас.

Саме це стало причиною повернення до високої ставки оподаткування прибутку банків у 2026 році – до 50%. Як повідомляють джерела видання, в уряді побачили, що банки заробили багато саме на кредитуванні держави (через облігації) і вирішили частину грошей повернути в бюджет.

Збільшення податку веде до зниження показника рентабельності.

"Я думаю, що за результатами 2026 року рентабельність капіталу банківського сектору впаде до 20-25% з 50% минулого року", – оцінює Сергій Наумов.

Банки все-одно знайдуть джерела доходу, вважає Сергій Тігіпко, проте значно скоротять кредитування реального сектору.

"Ми ріжемо курку, яка несе і повинна нести яйця. Банки будуть "сидіти" в цінних паперах, державних облігаціях, будемо кредитувати населення, видавати споживчі кредити", – сказав він в коментарі РБК-Україна.

Багато нових інвесторів розуміють, що збільшений податок – це тимчасовий захід. Вони готові миритися з цим в перші роки своєї присутності в Україні, коли бізнес ще не приносить прибутку і потребує зовнішніх вливань. Іноземні фінансисти хочуть масштабувати в Україні бізнес-моделі, які вже зарекомендували себе на європейському ринку.

"Вони дивляться на наше населення, на 20 мільйонів потенційних клієнтів – дорослих людей, які користуються банківськими послугами", – пояснює керівник Фонду гарантування вкладів Ольга Білай та наводить приклад естонської та польської компаній Iute і ZEN.

Обидва гравці планують розвивати діджитал-продукти (наприклад, банківські транзакції), вони не прагнуть створювати фізичну мережу відділень, що значно знижує воєнні ризики.

"**Естонці та поляки – ментально близькі до нас**. Ви ж бачите, що не французи, не англійці купують (українські банки – ред.). Вони вже відчувають на собі підвищений тиск (з боку Росії – ред.) і готові приймати ступінь ризику, який є в Україні", – додає Білай.

Аргументами для інвестора також є висока ефективність українських банків, спроможність кредитувати швидко, побудована система управління ризиками та все-таки значні можливості для кредитної експансії, вважають в Нацбанку.

За минулі роки держава значно приросла банківськими активами. В подальшому слід очікувати, що частка держвласності буде скорочуватися за рахунок приватизації двох банків. Також в український банківський сектор продовжать "заходити" іноземні гравці, які будуть приносити з собою нові технології фінансових послуг.

Питання – Відповіді (FAQ)

– **Хто є найбільшим власником банків в Україні?**

– Таким є держава, яка володіє банками, сумарний обсяг активів яких складає 51% від усієї банківської системи. Уряду належать 100% акцій ПриватБанку, Ощадбанку, Укрексімбанку, Сенс Банку та майже 95% акцій Укргазбанку.

– **Як держава стала найбільшим акціонером банків?**

– Ощадбанк та Укрексімбанк залишаються державними ще з 1990-х років, а всі інші структури були націоналізовані: "Укргазбанк" став державним у 2009 році, ПриватБанк – у 2016 році і Сенс Банк – у 2023 році.

– **Якою часткою у банківській системі володіють іноземні власники?**

– Активи дочірніх структур іноземних банків становлять 26% в банківській системі або 1 трлн гривень. В Україні вже давно присутні польські, австрійські, французькі, американські та банківські групи з інших країн.

– Чи є банки, які продовжують вести бізнес в Росії?

– Так, материнські компанії Райффайзен Банку та ОТП Банку продовжують працювати в Росії після початку повномасштабного вторгнення. Австрійський та угорський акціонери заявили про плани виходу з РФ, подали відповідні документи до Національного банку, який має надати оцінку їх репутації.

– Хто з українських бізнесменів є найбільшими власниками банків?

– Найбільша кількість активів банківської системи належить Сергію Тігіпко (майже на 300 млрд гривень), він володіє Універсал Банком, ТАСкомбанком та Ідея Банком). Рінат Ахметов є власником ПУМБ із 237 млрд гривень активів. Також в банківському секторі значно представлені інтереси Ігоря та Григорія Суркісів, Володимира Костельмана та Олександра Ярославського.

– Чи залишаються росіяни серед власників банків в Україні?

– Серед акціонерів банків з часткою більше 10% немає росіян та білорусів. Для цього, з початку повномасштабного вторгнення, Нацбанк реалізував ряд змін у законодавство, а держава націоналізувала Сенс Банк, який належав підсанкційним росіянам.

– Які банки готуються до приватизації?

– Держава планує продати Сенс Банк і Укргазбанк. Міністерство фінансів очікує, що до кінця цього року буде оголошений конкурс на продаж хоча б одного банку. Експерти оцінюють, що банки можуть бути продані або із суттєвим дисконтом, або за ціною, яка буде незначно перевищувати значення їх капіталу.

– Що впливає на бажання інвесторів купувати українські банки?

– Банкірів дуже турбує повернення у цьому році до підвищеної ставки (50%) податку на прибуток. Разом з тим, у секторі залишається велика можливість для застосування нових сервісів, які покращують якість банківських послуг, діджитал-технологій та кредитування.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

ПриватБанк | РБК-Україна | Сенс Банк | Монобанк

Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-05347
Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Пресрелізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.